

מקרה בוחן

רשות מקומית | נתניה

שימור מגוון מינים וטבע עירוני

רקע

נתניה הינה עיר במחוז מרכז השוכנת לאורך חופי הים התיכון. שטחה 34.75 קמ"ר ואורך חופיה 13.5 ק"מ. העיר הינה השביעית בכמות האוכלוסייה בישראל ומונה כ-274 אלף תושבים (נכון לשנת 2023 לפי נתוני משרד הפנים). העיר צפופה, כ-7000 תושבים לקמ"ר, והמדד הסוציאקונומי של העיר הינו 6. העיר צפויה לגדול לכ-450,000 תושבים עד 2040 בהתאם לתכנית המתאר העירונית. העיר מהווה מוקד מטרופוליני משמעותי לתעסוקה ומסחר וכוללת אזורי תעשייה, משרדים ומרכזי מסחר ופנאי גדולים. רצועת החוף ואתרי הטבע של נתניה מושכים אף הם מבקרים רבים, בעיקר בסופי השבוע. עיריית נתניה בעלת תו היהלום ממכון התקנים היות ומחזיקה בשבעה תקני איכות לרבות תקן 14001 לניהול סביבתי ותקן 50001 לניהול אנרגיה. אגף איכות הסביבה העירוני, היושב תחת מינהל תפעול, אמון על תחום הסביבה והקיימות בעיר ומרכז את התכניות העירוניות להתמודדות עם משבר האקלים. העיר חברה באיגוד ערים לשמירת איכות הסביבה שרון כרמל ובאיגוד ערים לתברואה שרון צפוני ושותפה בארגונים סביבתיים לדוגמת פורום ה-15 ופורום רשויות החוף.

תועלות צפויות

העיר מהווה יעד תירותי ולימודי

העלאת ערך הנכסים
בקרבת אתרי הטבע

שיפור במודעות הציבור לערכי
הטבע ולחשיבותם

שימור מגוון המינים הייחודי בעיר

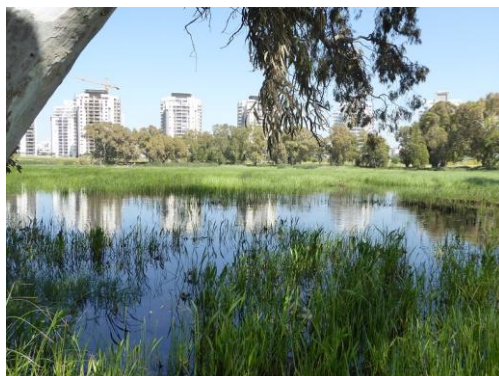
תועלות משילוב טבע בעיר

ליזי אורון, סמנכ"ל תפעול ותעשיות:

"אתרי הטבע העירוני נטועים עמוק בנוף העירוני ובלבות התושבים. באתרים ערכי טבע חשובים שהנהלת העיר ותושביה השכילו לשמר לאורך השנים. ההתנהלות העירונית כוללת שימור הקיים ותמיכה במגוון המינים תוך מתן תנאים מיטביים בבתי הגידול. מעבר לחשיבות הסביבתית, אתרי הטבע מספקים לתושבים, צעירים כבוגרים, חוויות מעצימות ומהנות של טבע בלב הסביבה העירונית."

שמורת נחל פולג

פארק נתניה ואגם החורף - GoNetanya

שמורת האירוסים בנתניה - iNature

עיריית נתניה

מטרת המהלך

עיריית נתניה מהווה מודל בפועלה הייחודי בשמירה על הטבע העירוני. מעבר לניהול שוטף של אתרי הטבע העירוניים, מטמיע אגף איכות הסביבה באמצעות מחלקת אקולוגיה הנחיות ונהלים עירוניים לשימור מגוון המינים בעיר בתכנון ובתפעול העירוני. כמו כן תחום הטבע העירוני מוטמע בחינוך ובפרסום וכך זוכים תושבי העיר לסיוורים והדרכות ללא עלות באתרי הטבע, בתי ספר בעיר מאמצים את אתרי הטבע ומקבלים תכניות הכשרה ייחודיות בנושא ומתקיימות מידי שנה תערוכות צילום טבע לקהל הרחב או במערכת החינוך.

בנתניה שלושה אתרי טבע עירוניים המוגנים סטטוטורית באמצעות תב"עות ייעודיות וייחודיות והמנוהלים באופן שוטף ע"י האקולוג העירוני. כמו כן כחלק משימור הטבע בעיר יושם בשנת 2020 פרויקט ייחודי ראשון מסוגו בארץ להקמת מעבר תת קרקעי לבע"ח המקשר בין שני אתרי טבע עירוניים בעיר ויוצר רצף אקולוגי אחיד ומתפקד למען שמירה על בריאותן של המערכות האקולוגיות. בימים אלו מוקם מסדרון אקולוגי על רצועת החוף הדרומית אשר יהווה חלק מהרצף האקולוגי העירוני.

אתגרים

1. שימור שטחים פתוחים לאור צרכי הפיתוח והביקוש למגורים, מבני ציבור ותעסוקה
2. מחסור בידע ובכלים מקצועיים לשימור יעיל ונכון של מגוון המינים
3. תחזוקה נכונה של שטחים פתוחים בראיה משמרת טבע
4. רתימת בעלי תפקידים והציבור לשימור הטבע בעיר
5. השקעה תקציבית בפעולות שאין להן החזרי השקעה מובנים\מוכחים

הצעת ייעול

1. הסדרה סטטוטורית של אתרי הטבע לרבות נספחי ניהול ותחזוקה ברורים
2. שילוב אנשי מקצוע בפעילות העירונית לרבות גיוס של האקולוגית הראשונה ברשות מקומית בישראל
3. הטמעת תחום ניהול טבע עירוני באגף איכות הסביבה העירוני והקמת מח' אקולוגיה ראשונה ברשות מקומית בישראל
4. יישום תכנית עבודה רב שנתית ומתוקצבת המוטמעת בתכנית העבודה של אגף איכות הסביבה
5. הטמעת הנחיות מקצועיות בתכנון ובמערכת הרישוי העירונית וכן בנהלי העבודה של האגפים להם השפעה על אתרי הטבע בעיר
6. גיוס תקציבים ומשאבים מחוץ לרשות